

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу,
ядерної політики та ядерної безпеки

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-26-62, факс: 255-24-01

№ 04-26/24-288

"27" 08 2019 р.

**Міністерство енергетики та
вугільної промисловості
України**

Просимо розглянути звернення громадянина Краківського Ю.С. та групи громадян до Верховної Ради України на предмет доцільності запропонованого ними запровадження мораторію на будівництво атомних енергоблоків.

Про результати розгляду просимо повідомити заявника та Комітет

Додаток: копія зазначеного звернення на 1 арк

В.о. голови Комітету

О. Домбровський

113000

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ
(Міненерговугілля)**

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@menv.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № _____ від _____

**Комітет Верховної Ради України
з питань паливно-енергетичного
комплексу, ядерної політики та
ядерної безпеки**

Про розгляд звернення

На звернення Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки від 27.08.2019 № 04-26/24-288 Міністерством енергетики та вугільної промисловості України опрацьовано звернення Краківського Ю.С. від 11.07.2019 стосовно мораторію на будівництво ядерних енергоблоків та надано заявнику відповідну інформацію з питань, порушених у зазначеному зверненні (додається).

Додаток: на 8 арк.

Заступник Міністра

Ю. ПІДКОМОРНА

UB
Міненерговугілля
D: Вихідний №ВР/7-33-2269 від
09.09.2019
Підписав: Підкоморна Ю.А. (Заступник
Міністра) 09.09.2019 16:39:07

**МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ВУГІЛЬНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

01601, м. Київ, вул. Хрещатик, 30, тел. (044) 206-38-44, факс (044) 531-36-92
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, код згідно з ЄДРПОУ 37471933

На № _____ від _____

Краківському Ю.С.

Про надання інформації

Шановний Юрію Станіславовичу!

Міністерством енергетики та вугільної промисловості України опрацьовано Ваше звернення від 11.07.2019 стосовно мораторію на будівництво ядерних енергоблоків, надіслане до Міненерговугілля зверненням Комітету Верховної ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи від 26.07.2019 № 04-15/12-421 (135289).

За результатами розгляду надаємо відповідну інформацію з питань порушених у зазначеному зверненні (додається).

Також надаємо інформацію стосовно розгляду Вашого звернення Держатомрегулюванням, надіслану до Міненерговугілля листом від 09.08.2019 № 15-38/9851-К-36 (додається).

Додаток: на 7 арк.

Заступник Міністра

Ю. ПІДКОМОРНА

243946

UB Міненерговугілля
07/33-8058 від 20.08.2019

Інформація стосовно мораторію на будівництво ядерних енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС

Нині атомна енергетика є базовою складовою національної енергетичної системи України. Її стає та надійне функціонування є умовою не тільки гарантованого забезпечення національної економіки електричною енергією, але й стабільного економічного зростання та покращення добробуту громадян сьогодні та на майбутнє. На АЕС України експлуатуються 15 енергоблоків типу ВВЕР, які виробляють близько половини електроенергії країни за ціною, удвічі меншою порівняно з традиційною тепловою генерацією. Це дозволяє утримувати тарифи на електроенергію на рівні, прийнятному для сьогоденного економічного стану суспільства.

У той же час питання, пов'язані зі станом діючих та спорудженням енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС, є чутливими для українського суспільства та викликають пильну увагу громадськості.

Щодо порушених у зазначеній електронній петиції проблемних питань повідомляємо.

Щодо залежності України від Російської Федерації при будівництві енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС

Станом на сьогодні конкретний постачальник обладнання для енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС не обраний.

З метою коригування техніко-економічного обґрунтування будівництва енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС, визначення номенклатури обладнання систем, проведення відповідних економічних розрахунків використовувались вихідні дані (техніко-економічні показники) щодо реакторної установки ВВЕР-1000 європейського виробництва.

Після проведення міжнародного конкурсу з вибору постачальника реакторної технології для енергоблоків №3, 4 Хмельницької АЕС буде обраний переможець та за його вихідними даними буде розроблений «Проект» будівництва цих енергоблоків.

Щодо використання існуючих будівельних конструкцій

На підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 281-р «Про підготовчі заходи щодо будівництва нових енергоблоків Хмельницької АЕС» було виконано комплексне обстеження будівельних конструкцій, будівель та споруд енергоблоків №3,4 Хмельницької АЕС у 2006-2008 рр. За результатами обстеження зроблений висновок про можливість забезпечення надійної експлуатації існуючих будівельних конструкцій в наступний період проектної експлуатації енергоблоків з урахуванням проведення комплексу ремонтно-відновлювальних робіт.

З метою актуалізації результатів попередніх обстежень на даний час виконуються нові обстеження будівельних конструкцій енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС. На підставі даних нових обстежень буде прийматися рішення: про можливість використання тих чи інших будівельних конструкцій, про розробку компенсуючих заходів для продовження строку їх служби, або про їх часткову чи повну заміну. Використання будівельних конструкцій, які не відповідають вимогам Державних будівельних норм або вимогам з ядерної та радіаційної безпеки, в Україні заборонено.

Щодо систем безпеки реактору

В основі енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС покладено принцип модульної компоновки. У кожному енергоблоці, крім систем нормальної експлуатації, передбачені всі системи, що забезпечують ядерну та радіаційну безпеку енергоблоку, а також аварійних зупинок, розхолодження, відведення залишкових тепловиділень незалежно від режиму роботи інших енергоблоків.

При будівництві енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС буде передбачено реалізація низки принципів технічних рішень, пов'язаних з:

- введенням додаткових систем і устаткування:
- системи контролю і видалення водню;
- системи примусового (фільтрованого) скидання тиску з-під герметичної оболонки;
- системи зовнішнього охолодження корпусу реактора;
- впровадженням поглибленої діагностики технологічного обладнання, технічних і програмних засобів і інформаційно-цифрових керуючих систем безпеки;
- підвищенням технічного рівня систем за рахунок збільшення обсягу автоматизації, оптимізації алгоритмів контролю і управління, удосконалення структури, уточнення і доповнення функцій;
- реалізацією заходів передбачених Комплексною зведеною програмою підвищення безпеки діючих енергоблоків АЕС України;
- реалізацією заходів, що запобігають виникненню аварій подібних тієї що відбулась на АЕС Фукусіма.

Реалізація вищезазначених заходів та втілення новітніх систем безпеки забезпечить рівень безпеки АЕС, що відповідає сучасним національним і міжнародним вимогам (МАГАТЕ, WENRA).

Щодо відсутності достатнього резерву води для охолодження реакторів

Майданчик Хмельницької АЕС спочатку проектувався на 4 енергоблоки сумарною потужністю 4000 МВт. Вся інфраструктура, включаючи гідротехнічні споруди, будувалась і існує на даний час також із розрахунку на 4 енергоблоки.

У зв'язку зі збільшенням потужності Хмельницької АЕС до 4000 МВт була виконана перевірка забезпеченості водойми-охолоджувача (ВО) в існуючих умовах. Температура охолодженої води у водосховищі при роботі

одного, двох, трьох і чотирьох енергоблоків потужністю по 1000 МВт кожний визначені для метеоумов спекотної декади середнього року, і вони складають відповідно 25,7°C; 28,7°C; 32,4°C і 34,9°C при коефіцієнтах ефективності водосховища 0,56; 0,66; 0,69 і 0,71.

За результатами отриманих показників при різному тепловому навантаженні водосховища зроблений висновок, що з метою виконання необхідного охолодження в найнесприятливіших метеоумовах в літній період року рекомендовано створення струмененаправляючої дамби довжиною 1300 м. Створення такої дамби передбачене у Техніко-економічному обґрунтуванні будівництва енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС.

Щодо відсутності розрахунків будівництва альтернативних джерел енергії

Проект будівництва енергоблоків № 3, 4 ХАЕС є завершенням спорудження «об'єктів відкладеного будівництва». На майданчику ХАЕС вже експлуатуються два енергоблоки та два знаходяться у стадії «відкладеного будівництва». Під час прийняття рішення про будівництво Хмельницької АЕС було проведено землевідведення що необхідне для будівництва енергоблоків № 1-4.

Щодо будівництва альтернативних (зелених) джерел енергії на майданчиках енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС, то відведеної земельної ділянки, а також сонячної та вітрової потужності не вистачить для компенсації потужності двох енергоблоків (2000 МВт).

Як приклад для сонячної електростанції потужністю 2000 МВт та орієнтовною вартістю близько 2 млрд. дол. США (без урахування вартості необхідних компенсуючих потужностей теплових, газових або інших електростанцій) необхідна площа близько 40 км².

Виходячи з цього на майданчику призначеному для будівництва енергоблоків № 3, 4 Хмельницької АЕС будівництво альтернативних джерел енергії не доцільно.

Щодо потреби закупівлі урану через відмову від ядерного статусу

На енергоблоках АЕС України використовується природний уран, що збагачується ізотопом урану 235.

Сьогодні для енергоблоків українських АЕС використовується уран власного видобутку. І безпосередньо через відмову від ядерного статусу Україна не має права збагачувати уран на власній території та змушена направляти його за кордон для подальшого збагачення.

Щодо забруднення навколишнього середовища додатковими відходами

Діяльність Експлуатуючої організації у сфері охорони навколишнього природного середовища здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України та міжнародних вимог. Законодавчі та нормативно-

правові акти у сфері охорони навколишнього природного середовища, дія яких розповсюджується на діяльність ДП «НАЕК «Енергоатом», включені до «Окремого переліку законодавчих та нормативно-правових актів у сфері охорони навколишнього природного середовища» (далі – Окремий перелік). Його розроблено на виконання вимог міжнародних стандартів ISO 14001:2015 «Системи екологічного менеджменту. Вимоги і настанови щодо застосування». У 2017 році ДП «НАЕК «Енергоатом» отримало сертифікат на відповідність вимогам стандарту ISO 14001:2015.

Екологічний моніторинг проводиться на території майданчиків АЕС, санітарно-захисної зони АЕС та зони спостереження АЕС. Об'єктами екологічного моніторингу навколишнього середовища є поверхневі та підземні води, стічні води, атмосферне повітря, ґрунти, донні відкладення, флора та фауна.

Навколо Хмельницької АЕС створена санітарно захисна зона, де не проживають постійно жителі, і де господарська діяльність обмежена. Радіаційний вплив від діючих енергоблоків не перевищує норми радіаційної безпеки. Окремо для двох енергоблоків Хмельницької АЕС, що експлуатуються, рівні викидів та скидів не перевищують 0,01 % від встановлених. Проте, регулярно здійснюється мінімізація радіаційного впливу на навколишнє середовище, персонал і населення забезпечується за рахунок наступних заходів:

- контроль над радіоактивними джерелами, забезпечення багатоступеневих бар'єрів поширення і герметизація радіоактивних речовин з метою запобігання їх надходження в навколишнє середовище;
- контроль і мінімізація радіоактивних викидів і скидів;
- радіологічний контроль об'єктів навколишнього середовища в зоні спостереження ВП ХАЕС.

**ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ
ЯДЕРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
УКРАЇНИ**

**STATE NUCLEAR
REGULATORY
INSPECTORATE OF UKRAINE**

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011
тел.: (044) 277-12-04
факс: (044) 254-33-11
E-mail: pr@hq. snrc.gov.ua
Сайт: www.snrc.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 21721086

Arsenalna street.- 9/11, Kyiv, 01011
phone. (044) 277-12-04
fax. 38 (044) 254-33-11
E-mail: pr@hq. snrc.gov.ua
Web: www.snrc.gov.ua
код згідно з ЄДРПОУ 21721086

від «__» _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

**Міністерство енергетики та
вугільної промисловості
України**

Про результати розгляду
електронної петиції

За результатами розгляду листа Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Верховної Ради України від 26 липня 2019 року за № 04-15/12-421 (135289) та електронної петиції стосовно мораторію на будівництво ядерних енергоблоків Держатомрегулювання інформує, що чинними нормативно-правовими актами у сфері використання ядерної енергії встановлено чітку процедуру ліцензування будівництва нових ядерних установок та обґрунтування їх безпеки.

По суті порушених у петиції питань, у межах компетенції, повідомляємо наступне.

1. Щодо поглиблення залежності України від Російської Федерації. Постачальник «Skoda JS a.s.» перебуває у власності російського холдингу «Объединённые машиностроительные заводы», включені до санкційного списку РНБО України, що підтверджує наявність постачальника реакторної технології.

Питання знаходиться поза межами компетенції Держатомрегулювання.

2. Щодо групи питань стосовно:

- відсутності висновку про можливість і безпечність використання наявних на майданчику енергоблоків № 3 та № 4 ВП «Хмельницька АЕС» будівельних конструкцій;
- запропонованого реактора ВВЕР-1000, який не обладнаний системами безпеки, що реалізуються на сучасних європейських реакторах;
- недостатності (відсутності) резервів води для охолодження чотирьох реакторів на ВП «Хмельницька АЕС» та для охолодження реакторів.

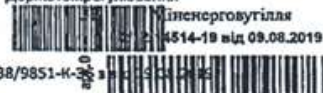
Відповідно до положень концептуального рішення «Будівництво енергоблоків № 3 та № 4 на ВП «Хмельницька АЕС», яке погоджене з Держатомрегулюванням,

ДОКУМЕНТ СЕД Держатомрегулювання АСКОД

Підписувач Плячкова Григорій Іванович
Дійсний з 21.12.2017 0:00:00 по 21.12.2019 0:00:00

Держатомрегулювання

Інспектор вугілля
4514-19 від 09.08.2019

15-38/9851-4-36 з 15.12.2019

Міненерговугілля, Мінрегіонбудом, та відкоригованого Техніко-економічного обґрунтування будівництва енергоблоків № 3, № 4 ВП «Хмельницька АЕС», схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 579-р, у проектах цих енергоблоків передбачається запровадити додаткові заходи із підвищення безпеки, а саме:

- застосування додаткових систем забезпечення цілісності гермооболонки (система регульованого фільтрованого скиду, рекомбінатори водню);
- використання ТВЗ альтернативного постачальника
- вдосконалення електричної частини за рахунок підвищення надійності;
- застосування сучасних систем контролю і керування енергоблоками;
- реалізація заходів, які передбачені Комплексною (зведеною) програмою підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій та стрес-тестами українських АЕС;
- використання додаткових систем охолодження корпусу реактора для виключення можливості розвитку важких аварій з виходом радіоактивних речовин за межі реакторного відділення вище установлених норм.

Відповідно до Висновку державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки матеріалів «Строительство энергоблоков № 3 и № 4 Хмельницкой АЭС. Технико-экономическое обоснование» ДП «НАЕК «Енергоатом» повинно на стадії «Проект» виконати обов'язкові дослідження та надати відповідні обґрунтування в попередньому звіті з аналізу безпеки щодо:

- застосування нових та модернізованих систем;
- використання існуючих будівельних конструкцій енергоблоків № 3 та № 4 ВП «Хмельницька АЕС»;
- конкретних технічних рішень з модернізації об'єктів інфраструктури поводження з РАВ;
- реалізації режиму маневрування потужністю;
- контрольних вишукувань інженерно-геологічних умов майданчику;
- концепції зняття з експлуатації з застосуванням детальних відомостей з поводження з РАВ.

Таким чином відповідність проектів енергоблоків № 3 та № 4 ВП «Хмельницька АЕС» чинним національним вимогам з ядерної та радіаційної безпеки повинна бути підтверджена експлуатуючою організацією при підготовці попереднього звіту з аналізу безпеки.

3. Відсутність розрахунків будівництва альтернативних джерел енергії (сонячна, гідро) для вироблення аналогічної кількості енергії за запропонований бюджет.

Питання знаходиться поза межами компетенції Держатомрегулювання.

4. Потреба закупівлі урану (сировини) через відмову від ядерного статусу.

Питання знаходиться поза межами компетенції Держатомрегулювання. Одночасно інформуємо, що 16 червня 2010 р. Держатомрегулюванням видано

Державному підприємству «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» ліцензію серії ОВ № 000932 на право провадження діяльності «переробка уранових руд».

5. Забруднення навколишнього середовища відходами, збільшення захворюваності населення на онкологічні хвороби та інші ускладнення.

Питання знаходиться поза межами компетенції Держатомрегулювання. Відповідно до положень частини 3 статті 6 та частини 1 статті 9 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та «Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 р. № 32, розгляд Звіту з оцінки впливу на довкілля будівництва енергоблоків № 3 та № 4 ВП «Хмельницька АЕС» та підготовка висновку з оцінки впливу на довкілля відносяться до компетенції Міністерства екології та природних ресурсів України.

Голова

Григорій ПЛАЧКОВ